

รายงานผลการดำเนินงานปีงบประมาณ 2566

ของ

ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีวินทรีย์แห่งชาติ ภาคใต้

Administration and Proceeding in Research Project of National
Biological Control Research Center Southern Region

เสนอ

คณะกรรมการธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ธันวาคม 2566

สรุปผลการดำเนินงานปี 2566

ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีวินทรีย์แห่งชาติ ภาคใต้

ความเป็นมา

ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีแห่งชาติ ภาคใต้ เป็นหน่วยงานเครือข่ายของศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ในปีงบประมาณ 2535 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้จัดสรรงบประมาณจำนวน 2,610,000 บาท เพื่อก่อสร้างอาคารปฏิบัติการวิจัยของศูนย์ ภาคใต้ ณ คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภายใต้เงื่อนไขการบริหารร่วมกันระหว่างสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ และคณะทรัพยากรธรรมชาติเพื่อสนับสนุนงานการวิจัยและการเรียนการสอน ด้านการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีโดยเน้นพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย การก่อสร้างอาคารสำเร็จเมื่อปีงบประมาณ 2536 และสามารถใช้ประโยชน์ได้ตั้งแต่ปลายปี 2536

ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ได้เปลี่ยนเป็นสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ภายใต้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม 2562

บทบาทหน้าที่ศูนย์วิจัยควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีแห่งชาติ (ศช.) ตามประกาศโครงสร้างใหม่ วช.

1. พัฒนายุทธศาสตร์การควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีระดับชาติ และภูมิภาค รวมถึงระบบบริหารจัดการให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ภูมิภาค และยุทธศาสตร์การวิจัยรายประเด็น และสถานการณ์ด้านการเกษตรและสิ่งแวดล้อม
2. วิจัยการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี ควบคู่กับพัฒนาการใช้ประโยชน์ในวงกว้าง
3. ชี้นำและจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและวิชาการ ด้านการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีระดับประเทศ ภูมิภาค จังหวัด และท้องถิ่น
4. พัฒนาศักยภาพการดำเนินงานในพื้นที่ รวมถึงการสร้างวิทยากร ฝึกอบรม ส่งเสริมให้มีการเรียนการสอน และสร้างเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี
5. พัฒนาศูนย์การเรียนรู้ในพื้นที่เพื่อถ่ายทอดและขยายผลการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธี
6. สื่อสารและถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์เพื่อการขยายผลในระดับประเทศ ภูมิภาค จังหวัด และโครงการใหญ่ๆ ที่ครอบคลุมพื้นที่และประชากรจำนวนมาก
7. ส่งเสริมการผลิตชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืชในพื้นที่เป้าหมายโดยสมาชิกชุมชน องค์กรท้องถิ่นและการผลิตในเชิงพาณิชย์
8. พัฒนาความร่วมมืออย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง กับหน่วยงานระดับประเทศ ภูมิภาค จังหวัด ท้องถิ่น และนานาชาติ ทั้งภาครัฐ ประชาสังคมภาคเอกชน สื่อมวลชน และองค์กรระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเสริมสร้างความเข้มแข็งนโยบาย ด้านวิชาการและการดำเนินงานขยายผลการควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีและการผลิตชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมศัตรูพืช
9. ประสาน ร่วมมือและเชื่อมโยงกับการดำเนินงาน และเป้าหมายของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในองค์กร วช.
10. ติดตาม ประเมินผล และรายงาน

1. ดำเนินงานวิจัย

ศูนย์ฯ ภาคใต้ ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก บริษัท เอกอรรค์ หมากรไทย จำกัด และสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) โดยดำเนินงานวิจัยภายใต้โครงการวิจัยต่าง ๆ ดังนี้

โครงการวิจัยที่	ชื่อโครงการวิจัย	คณะผู้ดำเนินงานวิจัย
1	การศึกษาระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินแปลงยางพาราภาคใต้ที่เกิดโรคใบร่วง	รศ.ดร.อัจฉรา เฟื่องหนู ผศ.ดร.จุฑามาศ แก้วมโน นายจิระวัฒน์ ภัคดี
2	การเตรียมการขอขึ้นทะเบียนชีวภัณฑ์ <i>Bacillus subtilis</i> สำหรับควบคุม <i>Phytophthora</i> spp. สาเหตุโรครากเน่าโคนเน่าของทุเรียนในภาคใต้	รศ.ดร.อัจฉรา เฟื่องหนู, ดร.จุฑามาศ แก้วมโน, ดร.ภวิกา บุษยพัฒน์, นายธีระพงศ์ จันทรมนิยม, ดร.สุदनัย เครือหาลี , ผศ.ดร.สุชมาภรณ์ แสงงาม

2. ด้านการให้บริการวิชาการ

2.1 สนับสนุนการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาโท

ให้ความอนุเคราะห์สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชาการจัดการศัตรูพืช คณะทรัพยากรธรรมชาติ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำนวน 2 ราย ดังนี้

ลำดับที่	ชื่อนักศึกษา	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	หัวข้อวิทยานิพนธ์
1.	นางสาวนพมาศ มณีนิล	รศ.ดร.อัจฉรา เฟื่องหนู	ประสิทธิภาพของ แบคทีเรียปฏิชีวนะ <i>Bacillus</i> spp. ต่อการควบคุม <i>Rigidoporus microporus</i> เชื้อสาเหตุโรครากขาวของยางพารา

2.2 การฝึกอบรม

วันที่ 26 สิงหาคม 2566 ได้รับเชิญให้เป็นวิทยากรบรรยาย เกษตรกรและผู้สนใจปลูกผักไฮโดรโปนิกส์ ณ โรงเรียนลูกพระดาบส จ.สมุทรปราการ ในหัวข้อเรื่อง การผลิตผักสลัดไฮโดรโปนิกส์ปลอดภัยคุณภาพสูง

2.3 ลงพื้นที่/เก็บตัวอย่าง/ติดตามโครงการ

โครงการ: การศึกษาระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินแปลงยางพาราภาคใต้ที่เกิดโรคใบร่วง

- 1) จัดทำแปลงทดลอง
- 2) การเก็บตัวอย่างดิน
- 3) วิเคราะห์ดินก่อนการทดลอง
- 4) การเก็บข้อมูลผลผลิตน้ำยาง
- 5) นำเสนอความก้าวหน้า

โครงการ: การเตรียมการขอขึ้นทะเบียนชีวภัณฑ์ *Bacillus subtilis* สำหรับควบคุม *Phytophthora* spp. สาเหตุโรครากเน่าโคนเน่าของทุเรียนในภาคใต้

- 1) จัดทำแปลงทดลอง
- 2) การเก็บตัวอย่างดิน/ตัวอย่างโรค
- 3) วิเคราะห์ดินก่อนการทดลอง
- 4) ตามตามผลการดำเนินงาน

2.4 การเข้าร่วมแสดงนิทรรศการ จำนวน 1 ครั้ง

PALMEX THAILAND 2023 งานแสดงสินค้าและเทคโนโลยีสำหรับอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม ปาล์มน้ำมัน และพลังงานชีวมวลที่ใหญ่ที่สุดในไทย วันที่ 17-18 สิงหาคม 2566 ณ ศูนย์การประชุมฯ อุบลรัตนราชกัญญา สหกรณ์สุราษฎร์ธานี จ.สุราษฎร์ธานี

2.5 การได้รับเชิญเข้าร่วมประชุม จำนวน 1 ครั้ง

2.6 อื่นๆ

- สนับสนุนชีวภัณฑ์B-Durian พร้อมด้วยแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินร่วมกับชีวภัณฑ์B-Durian สำหรับควบคุมโรครากเน่าโคนเน่าทุเรียน แก่เกษตรกรที่คัดเลือกสำหรับดำเนินงานวิจัย ได้แก่ จังหวัดสงขลา ยะลา พัทลุง นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ชุมพร จันทบุรี และ พิษณุโลก

- สนับสนุนชีวภัณฑ์B-Veggie B-Rice และ B-Rubber ให้แก่ ผศ.ดร.วิภา ทอมหวล คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร สำหรับใช้ในงานวิจัยในปี 2567

- สนับสนุนชีวภัณฑ์B-Palm1 และ ชีวภัณฑ์B-Palm2 ให้แก่ กลุ่มเกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจ และบริษัทเอกชน ที่เข้าร่วมทดสอบการควบคุมโรคลำต้นเน่าปาล์มน้ำมัน
- แนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและสนับสนุนชีวภัณฑ์B-Rice แก่กลุ่มเกษตรกรวิสาหกิจชุมชนข้าวช่อ ชิงบ้านกระอาน ตำบลท่าม่วง อำเภอกงหรา จังหวัดสงขลา

ปัญหา-อุปสรรคในการดำเนินงาน

ไม่มี

แผนดำเนินงานปี 2567

โครงการวิจัยที่	ชื่อโครงการวิจัย	กิจกรรม
1	การศึกษาระดับความอุดมสมบูรณ์ของดินแปลงยางพาราภาคใต้ที่เกิดโรคใบร่วง	-ติดตามผล -วิเคราะห์และแปรผล -จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์
2	การเตรียมการขอขึ้นทะเบียนชีวภัณฑ์ <i>Bacillus subtilis</i> สำหรับควบคุม <i>Phytophthora</i> spp. สาเหตุโรครากเน่าโคนเน่าของทุเรียนในภาคใต้	-ติดตามผล -นำเสนอความก้าวหน้า -วิเคราะห์และแปรผล -จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์